

BMEGEÁTAKM1 Az áramlástan alapjai (VBK, Környezetmérnök BSc) 5×18p=max.90p

BMEGEÁTAT01 Áramlástan (GPK, Ipari termék- és formatervező BSc) 5×14p=max.70p

BMEGEÁTAM11 Áramlástan I. (GPK, Mechatronikai mérnök BSc) 5×18p=max.90p

KIDOLGOZÁSI IDŐ 120 perc

ÍRÁSBELI VIZSGAFELADATSOR

EREDMÉNYHIRDETÉS és SZÓBELI hely/idő: 14:00h, D515 (Dr. Suda J.M.)

HELY:	NEPTUN kód:	NÉV:	Személyazonosság ellenőrzés
		ALÁÍRÁS:	

Dátum: 2016/01/14 Csüt 8:15h-10:15h HELY: KF51 (AudMax)

Kérjük, kizárólag tollal dolgozzon! Számológépen kívül semmilyen más segédeszköz nem használható!

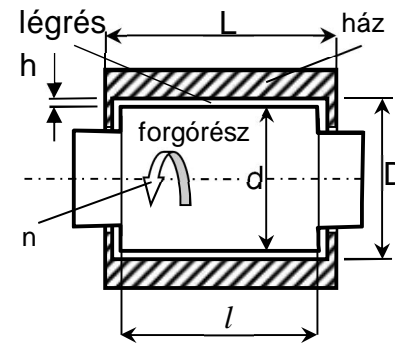
1. FELADAT

Egy fogászati fúró léghűtéses motorjának forgórésze leegyszerűsítve egy ($\varnothing d=11,9\text{mm}$; $l=15\text{mm}$) hengernek tekinthető, amely a ($\varnothing D=12\text{mm}$; $L=17\text{mm}$) hengeres álló házban koncentrikusan helyezkedik el. A h résméret sugár- és tengelyirányban is állandó. Amikor a forgórész $n=10000$ ford/perc fordulatszámmal forog, a légrésben meleg, $1,1\text{kg/m}^3$ sűrűségű, $2,2 \cdot 10^{-5}\text{kg}/(\text{m}\cdot\text{s})$ viszkozitású, $R=287\text{J}/(\text{kgK})$ gázállandójú levegő tölti ki. Feltételek: stacioner állapot, $\rho=\text{áll.}$, lineáris sebességprofil a résben, a Newton-féle viszkozitási törvény használható. KÉRDÉSEK:

a) Csak a forgórész és ház hengerpalástjai közötti légrést figyelembe véve határozza meg ekkor a légrésben ébredő csúsztatófeszültséget és veszteségnyomatékot!

b) Számítsa ki, hogy hány watt az ebből adódó veszteségteljesítmény értéke és ez hány %-a az aktuális $P_{\text{motor}}=25\text{W}$ motorteljesítménynek?

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

1. PÉLDA	
2. PÉLDA	
3. PÉLDA	
4. PÉLDA	
5. PÉLDA	
Ipari termék- és formatervező AT01 írásbeli	/max.70p
Környezetmérnök AKM1 írásbeli	/max.90p
Mechatronikai mérnök AM11 írásbeli	/max.90p
SZÓBELI VIZSGA	
TÉTEL Nr.: [ ], [ ]	/max10p
ÉVKÖZI PONT	
AT01 mérések	20p/
+fak. ZH pont	+15p/
ÖSSZPONTSZÁM 100p/	
ÉRDEMJEJY:	
ALÁÍRÁS	oktató
	A kapott érdemjegyet tudomásul veszem.
	hallgató

2. FELADAT

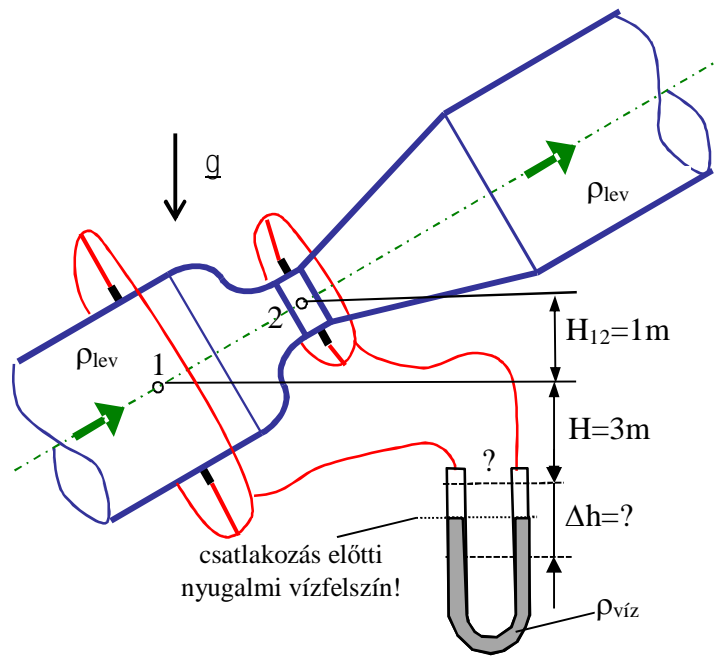
Egy Venturi-csővet építünk be egy ferde tengelyű légvezetékbe, melyben $60\text{m}^3/\text{perc}$ térfogatárammal áramlik levegő. Az „1” és „2” keresztmetszetekhez a csőfalon levő statikus nyomás kivezetésekhez egy függőleges szárú, vízzel töltött U-csöves manométer csatlakozik. **Feltételek:** ideális közeg, stacioner áramlás.

ADATOK: $A_1=0,1\text{m}^2$; $A_2=0,05\text{m}^2$;

$\rho_{\text{lev}}=1\text{kg/m}^3$; $\rho_{\text{víz}}=10^3\text{kg/m}^3$; $g=10\text{N/kg}$

KÉRDÉSEK:

- 1) Határozza meg az „1” és „2” pontok közötti statikus nyomások különbségét!
- 2) Határozza meg a manométer kitérését ($\Delta h=?$) és jelölje be az ábrába, hogy milyen irányban tér ki a mérőfolyadék (víz) a manométer szárakban a csatlakozás előtti nyugalmi vízszínhöz képest!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

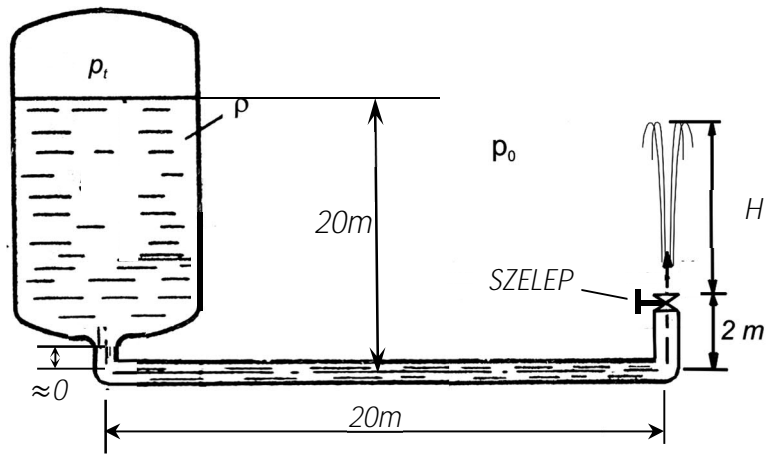
3. FELADAT

A mellékelt ábrán látható zárt tartály aljára egy elhanyagolható hosszúságú függőleges csőszakasz után egy $A_{cső}=10^{-3} \text{ m}^2$ állandó keresztmetszetű, összesen $L=22\text{m}$ hosszúságú cső csatlakozik az ábrán látható módon. A csővégi szelep alapállapotban teljesen zárt.

ADATOK: $p_0=10^5\text{Pa}$, $\rho_{vz}=1000\text{kg/m}^3$,
 $g=10\text{N/kg}$; $\mu=0$; $\rho=\text{áll}$; $A_{tartály}\gg A_{cső}$

KÉRDÉSEK:

- 1) Mekkora p_t tartálynyomás esetén lesz a szelepnitítás $t_0=0\text{s}$ időpillanatában a folyadék szelep utáni kiáramlási keresztmetszetében érvényes kezdeti gyorsulása éppen 10m/s^2 ?
- 2) Az 1) kérdésben kiszámolt p_t tartálynyomás esetén határozza meg cső vízszintes szakaszában az áramlási sebességet és a gyorsulást abban a nyitás utáni t időpillanatban ($t_0 < t < \infty$), amikor csővégi kiáramlási sebesség éppen a stacioner kiáramlási sebesség fele!
- 3) Határozza meg a „szökőkút” H magasságát stacioner áramlási állapotban!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

4. FELADAT

Az $D_1=160\text{mm}$ kör keresztmetszetű csővezeték végén egy áramlás irányban szűkülő ($D_2=80\text{mm}$, $\alpha=60^\circ$, ld. ábra) könyökidom van, melyen keresztül víz ($\rho=1000\text{kg/m}^3$) áramlik ki a $p_0=10^5\text{Pa}$ nyomású szabadba. Az idom a vízszintes síkban fekszik. Az „1” keresztmetszetbeli túlnyomás $p_1-p_0=37500\text{Pa}$.

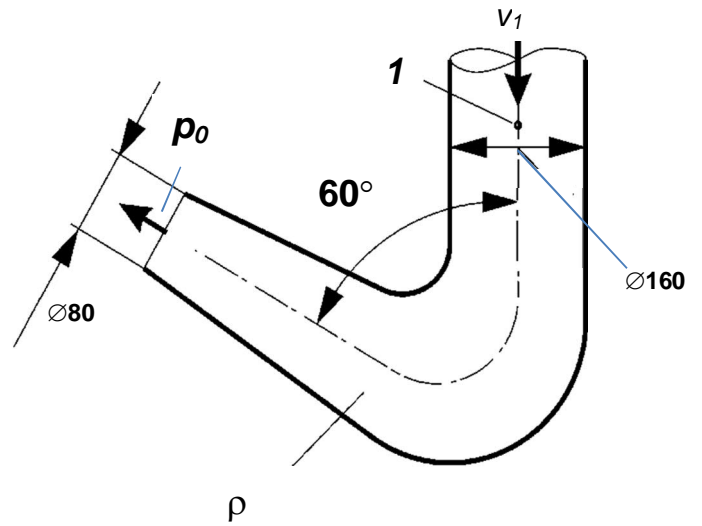
FELTÉTELEK: $\rho=\text{áll.}$; $\mu=0$, stacioner áramlás

KÉRDÉS:

Mekkora a könyökidomra ható erő? $\underline{R}=?$

Kérem, rajzolja be az ábrába az Ön által használt koordináta-rendszert és az ellenőrző felületet!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

5V. FELADAT

(NE oldja meg, ha 2015 őszi normál kurzus hallgatója!)

Az An-225 Mrija repülőgép ma a világ legnagyobb teherszállító gépe. A repülőgép szállított teherrel együttes tömege 600 tonna. A repülő szélcsendben 9km magasan repül vízszintesen, állandó 810km/h utazósebességgel, miközben a 6db hajtómű 200kN/db tolóerőt fejt ki.

ADATOK: 9km magasságon a levegő sűrűsége $\rho_{lev}=0,47\text{kg/m}^3$.

$$A_{ref}=900\text{m}^2$$

$$g=9,81\text{N/kg}$$

KÉRDÉSEK:

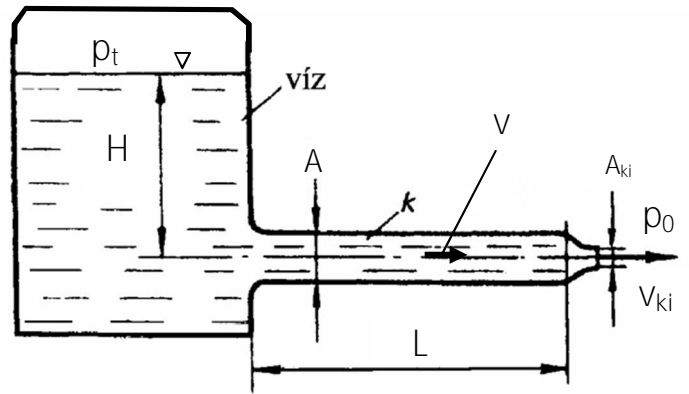
- Számítsa ki a repülőgépre ható aerodinamikai ellenálláserőt és a felhajtóerőt, valamint az repülőgép ellenállás- és felhajtóerő-tényezőjét!
- Számítsa ki a repülőgép siklószámát!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)

5N. FELADAT

(NE oldja meg, ha vizsgakurzus hallgatója!)

Egy felül zárt, ismeretlen p_t nyomású tartályra téglalap (A) keresztmetszetű vezeték, majd ahhoz egy téglalap (A_{ki}) kilépő keresztmetszetű veszteségmentes konfúzor csatlakozik. A tartályból ($H=8\text{m}$) víz áramlik ki az érdes falú ($k=0,1875\text{mm}$) és $L=100\text{m}$ hosszú csőben és az azt követő konfúzoron keresztül a szabadba. A víz előírt áramlási sebessége a csőben $v=5\text{m/s}$. A tartályból csőbe való beáramlás és a konfúzort is tekintse veszteségmentesnek.

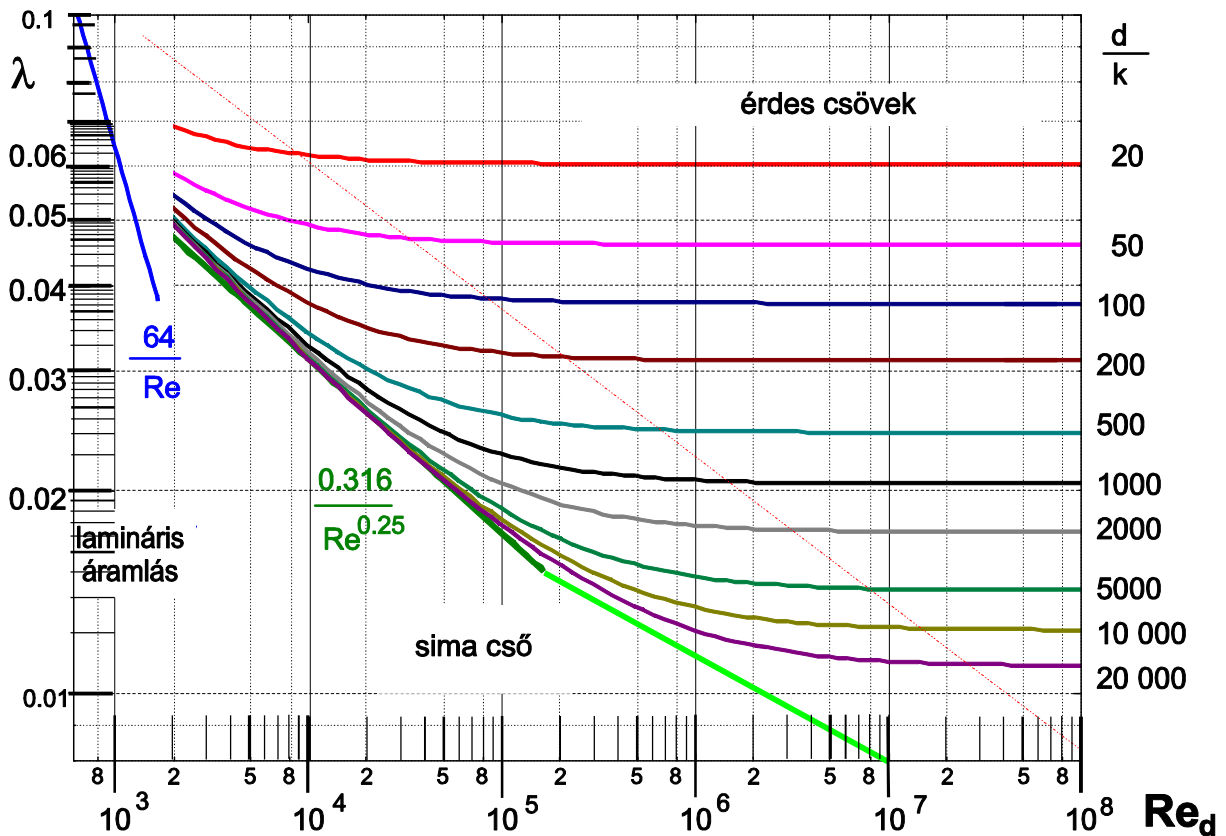

FELTÉTELEK: stacioner áramlás, valós közeg, $\rho=\text{áll.}$ és $\mu=\text{áll.}$, $A_{\text{tartály}} \gg A$;

Adatok: $A = 150\text{mm} \times 250\text{mm}$ $A_{ki} = 75\text{mm} \times 125\text{mm}$
 $p_0 = 10^5\text{Pa}$ $\rho_{\text{víz}} = 1000\text{ kg/m}^3$ $v_{\text{víz}} = 10^{-6}\text{ m}^2/\text{s}$ $g = 10\text{ N/kg}$

Kérdések:

- Határozza meg a csőáramlásra jellemző Reynolds-számot és a λ csőszűrlődési tényezőt!
- Mekkora ($p_t - p_0$) túlnyomás szükséges a tartályban ehhez az áramlási állapothoz!

MEGOLDÁS (a lap túloldalán is folytathatja)